

УДК 37.016:004.8:351

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-2\(60\)-1432-1443](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-2(60)-1432-1443)

Сікора Ярослава Богданівна доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій, Житомирський державний університет імені Івана Франка, м. Житомир, <https://orcid.org/0000-0003-2621-6638>

Кривонос Олександр Миколайович кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій, Житомирський державний університет імені Івана Франка, м. Житомир, <https://orcid.org/0000-0002-4211-6541>

DIGCOMP 3.0 ЯК НОВИЙ ЕТАП РОЗВИТКУ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ МОДЕЛІ ЦИФРОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Анотація. У статті здійснено комплексний порівняльний аналіз еволюції європейських стандартів цифрової грамотності, що засвідчує фундаментальний концептуальний перехід від інструментально-технічного підходу рамки DigComp 2.2 до людиноцентричної та ціннісно-орієнтованої екосистеми DigComp 3.0. Актуальність дослідження зумовлена стрімким розвитком генеративного штучного інтелекту, алгоритмічного управління та платформної економіки, що виявило обмеженість традиційного розуміння цифрової компетентності як сукупності суто технічних навичок.

Метою роботи є зіставлення концептуальних засад версій DigComp 2.2 та 3.0, висвітлення парадигмальних змін у взаємодії людини з цифровим середовищем та обґрунтування практичних рекомендацій щодо імплементації нових стандартів в освітню та управлінську практику України. Для досягнення мети використано низку наукових методів: порівняльно-типологічний метод дозволив зіставити структурні дескриптори рамки; системний аналіз застосовано для вивчення взаємозв'язку між новими цифровими правами та структурою компетентностей; контент-аналіз нормативних актів ЄС (зокрема AI Act та Digital Services Act) дав змогу простежити вплив регуляторної політики на зміст оновленої рамки.

Результати дослідження свідчать, що ключовою особливістю DigComp 3.0 є інтеграція цифрових прав, етики та колективної стійкості як центральних компонентів цифрового громадянства. На відміну від версії 2.2, де штучний інтелект розглядався переважно як технологічний інструмент, у DigComp 3.0 він трактується як складне соціотехнічне явище, що потребує критичного аналізу алгоритмічної прозорості та розуміння меж автоматизації. Автор доводить, що нова рамка зміщує акцент із індивідуальної продуктивності користувача на

здатність громадянина відповідально діяти в складних екосистемах, захищати власну приватність та протидіяти дезінформації в умовах гібридних загроз.

У висновках підкреслено, що для України адаптація DigComp 3.0 є стратегічним кроком до гармонізації національної політики з європейськими цінностями. Запропоновано модернізувати програми підготовки педагогів та публічних службовців, трансформуючи їхню роль із технічних трансляторів технологій у свідомих фасилітаторів цифрової культури. Доведено, що поєднання операційної чіткості DigComp 2.2 із ціннісною глибиною DigComp 3.0 дозволить створити в Україні стійку та людиноцентричну модель цифрової освіти, орієнтовану на права людини та етичну взаємодію в цифровому суспільстві.

Ключові слова: DigComp 3.0, DigComp 2.2, цифрова компетентність, штучний інтелект, цифрові права, цифрова трансформація освіти, цифрове громадянство.

Sikora Yaroslava Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Professor at the Department of Computer Science and Information Technology, Zhytomyr Ivan Franko State University, Zhytomyr, <https://orcid.org/0000-0003-2621-6638>

Kryvonos Oleksandr Candidate of Pedagogical Sciences (PhD in Pedagogy), Associate Professor, Associate Professor at the Department of Computer Science and Information Technology, Zhytomyr Ivan Franko State University, Zhytomyr, <https://orcid.org/0000-0002-4211-6541>

DIGCOMP 3.0 AS A NEW STAGE IN THE DEVELOPMENT OF THE EUROPEAN MODEL OF DIGITAL COMPETENCES

Abstract. The article provides a comprehensive comparative analysis of the evolution of European digital literacy standards, which demonstrates a fundamental conceptual shift from the instrumental-technical approach of the DigComp 2.2 framework to the human-centered and value-oriented ecosystem of DigComp 3.0. The relevance of the study is due to the rapid development of generative artificial intelligence, algorithmic control, and the platform economy, which has revealed the limitations of the traditional understanding of digital competence as a set of purely technical skills.

The study aims to compare the conceptual foundations of DigComp 2.2 and 3.0, highlight paradigm shifts in human interaction with the digital environment, and justify practical recommendations for implementing new standards in educational and management practices in Ukraine. Various scientific methods were used to achieve this goal: the comparative-typological method allowed for a comparison of the structural descriptors of the framework; system analysis was used to study the relationship

between new digital rights and the structure of competencies; content analysis of EU regulations (in particular, the AI Act and the Digital Services Act) made it possible to trace the impact of regulatory policy on the content of the updated framework.

The results of the study show that a key feature of DigComp 3.0 is the integration of digital rights, ethics, and collective resilience as central components of digital citizenship. Contrary to version 2.2, where artificial intelligence was viewed primarily as a technological tool, DigComp 3.0 treats it as a complex socio-technical phenomenon that requires critical analysis of algorithmic transparency and an understanding of the limits of automation. The author argues that the new framework shifts the focus from individual user productivity to the ability of citizens to act responsibly in complex ecosystems, protect their privacy, and counter misinformation in the face of hybrid threats.

The conclusions emphasize that for Ukraine, the adaptation of DigComp 3.0 is a strategic step towards harmonizing national policy with European values. The author proposes modernizing training programs for teachers and public servants, transforming their role from technical translators of technology to conscious facilitators of digital culture. This study demonstrates that combining the operational clarity of DigComp 2.2 with the value depth of DigComp 3.0 will enable Ukraine to create a sustainable and human-centered model of digital education focused on human rights and ethical interaction in the digital society.

Keywords: DigComp 3.0, DigComp 2.2, digital competence, artificial intelligence, digital rights, educational digital transformation, digital citizenship.

Постановка проблеми. Цифрова трансформація сучасного суспільства спричиняє докорінні зміни у способах навчання та професійної діяльності, що робить формування цифрових компетентностей критичною умовою сталого розвитку. Проте стрімкий розвиток генеративного штучного інтелекту, алгоритмічного управління та платформної економіки виявив обмеженість традиційного інструментального підходу, де цифрова грамотність зводилася лише до технічного вміння користуватися пристроями та програмами. В українському контексті, де цифровізація часто відбувалася прискорено й реактивно, існує ризик фрагментарного розуміння технологій без належного осмислення цифрових прав, етичних аспектів та кібербезпеки.

Наявна суперечність між потребою у відповідальному цифровому громадянстві та переважно технічною підготовкою кадрів зумовлює необхідність переходу до нової людиноцентричної моделі.

Виникає нагальна потреба у порівняльному аналізі та імплементації оновлених європейських стандартів, зокрема DigComp 3.0, для модернізації освітніх програм і управлінських практик. Це дозволить трансформувати роль педагога та публічного службовця з простого транслятора технологій у фасилітатора цифрової культури та цінностей, забезпечуючи стійкість суспільства в умовах гібридних загроз.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розвитку цифрових компетентностей є об'єктом прискіпливої уваги європейських дослідників (С. Карретеро, Р. Вуорікарі, Ю. Пуніє), які у звітах Спільного дослідницького центру (JRC) обґрунтовують необхідність переходу від суто технічних навичок до ціннісно-орієнтованої взаємодії з цифровим середовищем [1]. Останні публікації 2024–2025 років акцентують увагу на інтеграції штучного інтелекту в освітній процес та етичних аспектах алгоритмічного управління, що знайшло відображення в оновленій рамці DigComp 3.0. Дослідники підкреслюють, що ключовим викликом сучасності є не стільки доступ до технологій, скільки здатність громадян критично оцінювати інформаційні потоки та захищати власні цифрові права.

В українському науковому дискурсі (В. Биков, О. Спірін, Н. Морзе) значна увага приділяється адаптації європейських стандартів до національної системи освіти та розробці галузевих рамок компетентностей [5, 6]. Проте, попри наявність ґрунтовних праць щодо впровадження DigComp 2.1 та 2.2, порівняльні дослідження переходу до версії 3.0 та аналіз її впливу на трансформацію публічного управління в Україні залишаються фрагментарними. Це створює підґрунтя для глибшого вивчення механізмів гармонізації вітчизняних стратегій цифрової трансформації з новими людиноцентричними пріоритетами ЄС.

Мета статті – порівняти концептуальні засади рамок DigComp 2.2 та DigComp 3.0, висвітлити перехід до людиноцентричної моделі цифрової трансформації та обґрунтувати рекомендації щодо впровадження нових стандартів в освітню та управлінську практику України.

Методи дослідження:

Порівняльно-типологічний метод – для зіставлення структурних елементів і дескрипторів версій DigComp 2.2 та 3.0.

Системний аналіз – для вивчення взаємозв'язку між новими цифровими правами (EU Digital Rights) та структурою цифрових компетентностей.

Контент-аналіз нормативних актів – для опрацювання регламентів ЄС (AI Act, Digital Services Act) та їхнього впливу на оновлення рамки.

Прогностичний метод – для визначення напрямів трансформації ролі педагога та публічного службовця в умовах впровадження DigComp 3.0.

Виклад основного матеріалу. Цифрова трансформація суспільства зумовлює глибинні зміни у способах навчання, професійної діяльності та громадянської участі, актуалізуючи питання формування цифрових компетентностей як базової умови сталого розвитку. У відповідь на ці виклики Європейський Союз послідовно вибудовує комплексну цифрову політику, у межах якої рамки цифрових компетентностей виступають не лише інструментами оцінювання навичок, а й нормативною основою для розвитку людиноцентричної цифрової екосистеми. Однією з ключових таких рамок є European Digital Competence Framework for Citizens (DigComp), що використовується як орієнтир для освітніх програм, підвищення кваліфікації та формування цифрового громадянства.

Оновлена версія DigComp 2.2 тривалий час виконувала роль універсального стандарту опису цифрових компетентностей, зосереджуючись на вимірюваності результатів навчання та адаптації до нових цифрових технологій, зокрема штучного інтелекту. Водночас стрімкий розвиток генеративного ШІ, цифрових платформ і алгоритмічних систем управління зумовив потребу в переосмисленні самої концепції цифрової компетентності. Ці процеси знайшли відображення у DigComp 3.0, який репрезентує новий етап еволюції рамки, орієнтований на цифрові екосистеми, етичну відповідальність, цифрові права та стійкість громадян у цифровому середовищі.

У цьому контексті особливої актуальності набуває порівняльний аналіз DigComp 2.2 та DigComp 3.0, що дозволяє простежити перехід від інструментального підходу до формування цифрових навичок до цілісного бачення цифрового громадянства. Для України, яка перебуває в активній фазі цифрової трансформації та європейської інтеграції, таке порівняння має не лише теоретичне, а й практичне значення для модернізації освітніх програм, підготовки педагогів і публічних службовців, а також імплементації європейських цифрових стандартів у національний контекст.

Рамка цифрових компетентностей громадян DigComp 2.2, розроблена Об'єднаним дослідницьким центром Європейської комісії (JRC), є результатом послідовної еволюції підходів Європейського Союзу до формування та оцінювання цифрових компетентностей населення [1]. Вона ґрунтується на концепції цифрової компетентності як поєднання знань, умінь і ставлень, необхідних для ефективної, безпечної та відповідальної взаємодії з цифровими технологіями у професійному, освітньому та громадянському вимірах.

Структурно DigComp 2.2 зберігає п'ятикомпонентну модель, що охоплює такі сфери компетентностей: інформаційну та дата-грамотність; комунікацію і співпрацю; створення цифрового контенту; безпеку; розв'язання проблем. Кожна з цих сфер деталізується через 21 компетентність, що дозволяє здійснювати чітке описання очікуваних результатів навчання та професійного розвитку. Важливою особливістю версії 2.2 є її орієнтація на практичну застосовність у різних освітніх і професійних контекстах, що зробило рамку універсальним інструментом для політик ЄС у сфері освіти та зайнятості [1].

Суттєвим внеском DigComp 2.2 стало оновлення дескрипторів компетентностей з урахуванням нових цифрових реалій, зокрема розвитку штучного інтелекту, автоматизованих систем і цифрових платформ. У межах цієї версії вперше системно окреслено необхідність критичного ставлення до алгоритмічних рішень, розуміння принципів роботи цифрових сервісів та оцінювання надійності інформаційних джерел. Водночас ці аспекти подаються переважно як розширення традиційних цифрових навичок, а не як окремий нормативно-ціннісний вимір цифрового громадянства.

DigComp 2.2 також відзначається чіткою системою рівнів володіння компетентностями, що дозволяє здійснювати оцінювання прогресу користувачів

— від базового до високоспеціалізованого рівня. Це зробило рамку зручною для інтеграції в освітні програми, системи сертифікації та підвищення кваліфікації, зокрема для педагогів і публічних службовців. Саме завдяки цій характеристиці DigComp 2.2 широко використовується як методологічна основа для розроблення курсів, навчальних матеріалів і національних стандартів цифрової грамотності [4].

Разом із тим, попри свою універсальність, DigComp 2.2 відображає переважно інструментально-орієнтований підхід до цифрової компетентності. Основна увага зосереджується на індивідуальних уміннях користувача, тоді як питання цифрових прав, етичної відповідальності, суспільних наслідків цифровізації та колективної стійкості в цифрових екосистемах залишаються другорядними. Саме ці обмеження стали підґрунтям для подальшого переосмислення рамки та переходу до DigComp 3.0, який репрезентує більш системне й людиноцентричне бачення цифрової компетентності.

Запровадження DigComp 3.0 стало відповіддю Європейського Союзу на якісно новий етап цифрової трансформації, що характеризується широким упровадженням генеративного штучного інтелекту, алгоритмічного управління, платформних економік і зростанням суспільних ризиків у цифровому середовищі. На відміну від попередніх версій, DigComp 3.0 виходить за межі класичного розуміння цифрової компетентності як сукупності індивідуальних навичок і пропонує цілісне бачення взаємодії людини з цифровими екосистемами [7].

Ключовим концептуальним зсувом DigComp 3.0 є перехід від інструментально-орієнтованої моделі до людиноцентричної та ціннісно зорієнтованої рамки. Цифрова компетентність у цій версії розглядається не лише як здатність ефективно використовувати цифрові інструменти, а як уміння діяти відповідально, етично та усвідомлено в складному цифровому середовищі, з урахуванням прав інших, суспільних наслідків і довгострокових ризиків. Таким чином, DigComp 3.0 безпосередньо корелює з European Declaration on Digital Rights and Principles та сучасними регуляторними актами ЄС [2].

Змістовно DigComp 3.0 посилює фокус на цифрових правах, приватності, прозорості алгоритмів і підзвітності цифрових систем. У межах рамки чітко артикулюється необхідність розуміння того, як функціонують автоматизовані системи ухвалення рішень, які ризики вони несуть для демократії, інклюзивності та рівності, а також яким чином громадянин може захищати свої права у взаємодії з цифровими платформами. Уперше цифрова компетентність прямо пов'язується з поняттям цифрового громадянства та активної громадянської участі.

Ще одним важливим нововведенням DigComp 3.0 є переосмислення ролі штучного інтелекту. Якщо в DigComp 2.2 ШІ розглядався переважно як технологічний інструмент, то в новій версії він осмислюється як соціотехнічне явище, що впливає на прийняття рішень, ринок праці, освіту та публічне

управління [3]. Це зумовлює включення до рамки компетентностей, пов'язаних з критичним аналізом результатів роботи ШІ, етичним використанням алгоритмів і розумінням меж автоматизації.

DigComp 3.0 також акцентує увагу на колективному вимірі цифрової компетентності. На відміну від попередніх версій, де основний наголос робився на індивідуальному користувачі, нова рамка підкреслює важливість співпраці, спільної відповідальності та формування цифрової стійкості спільнот. Це особливо актуально в контексті протидії дезінформації, кіберзагрозам і маніпуляціям у цифровому середовищі.

З методологічного погляду DigComp 3.0 орієнтований не лише на оцінювання рівня компетентностей, а й на проектування освітніх і професійних практик. Рамка слугує підґрунтям для розроблення навчальних програм, політик і стратегій, спрямованих на формування відповідального цифрового громадянства. Такий підхід розширює можливості її використання у вищій освіті, системі підвищення кваліфікації педагогів і публічних службовців, а також у міжсекторальних ініціативах.

У підсумку DigComp 3.0 можна розглядати як якісно новий етап розвитку європейської рамки цифрових компетентностей, що відображає перехід від навчкової парадигми до системного, ціннісно орієнтованого підходу. Саме ці концептуальні зсуви створюють підґрунтя для порівняльного аналізу з DigComp 2.2 та визначення напрямів адаптації європейських стандартів цифрової компетентності до національних освітніх і управлінських контекстів.

Порівняння DigComp 2.2 та DigComp 3.0 в українському освітньому контексті засвідчує не лише еволюцію європейських підходів до цифрової компетентності, а й зміну вимог до змісту освіти, ролі педагога та функцій освітніх інституцій. Для України, де цифровізація освіти значною мірою відбувалася прискорено й реактивно (зокрема в умовах пандемії та війни), це порівняння має прикладне значення для переорієнтації освітньої політики з інструментального на людиноцентричний підхід.

DigComp 2.2 добре корелює з поточним станом українських освітніх практик. У багатьох закладах загальної середньої та вищої освіти цифрова компетентність і сьогодні переважно ототожнюється з умінням користуватися цифровими інструментами, платформами дистанційного навчання, офісними застосунками та сервісами комунікації. Саме тому DigComp 2.2 активно використовується як орієнтир у програмах підвищення кваліфікації педагогів, цифрової грамотності державних службовців і розробленні освітніх стандартів [4]. Його сильна сторона полягає у чіткій структурованості, зрозумілих дескрипторах і можливості кількісного оцінювання результатів навчання.

Водночас український контекст виявляє обмеженість DigComp 2.2 як інструменту відповіді на сучасні виклики. Формування цифрових навичок без належного осмислення цифрових прав, етичних аспектів використання технологій, впливу алгоритмів і штучного інтелекту призводить до фрагментарного

розуміння цифрової трансформації. У практиці освіти це проявляється у зведенні цифрової компетентності до технічної підготовки, без формування критичного мислення, медіастійкості та громадянської відповідальності в цифровому середовищі.

DigComp 3.0 відкриває принципово нові можливості для модернізації української освіти. Його ключова відмінність полягає у зміщенні акценту з «уміння користуватися» на «уміння усвідомлено взаємодіяти» з цифровими системами. Для українських закладів освіти це означає необхідність інтеграції тем цифрових прав, приватності, алгоритмічної прозорості, етики штучного інтелекту та цифрової безпеки не як додаткових модулів, а як наскрізних компонентів освітніх програм.

Особливо актуальним DigComp 3.0 є для підготовки та підвищення кваліфікації педагогів. У межах українських освітніх реформ учитель дедалі більше розглядається не лише як транслятор знань, а як фасилітатор, наставник і провідник у цифровому середовищі. DigComp 3.0 підтримує цю роль, оскільки фокусується на відповідальному використанні технологій, формуванні цифрової культури та розвитку громадянських компетентностей учнів і студентів. Це відповідає стратегічним завданням Нової української школи та європейському вектору розвитку освіти.

Для системи вищої освіти DigComp 3.0 створює методологічне підґрунтя для міждисциплінарних курсів, зокрема в межах програм Jean Monnet. Його ціннісна орієнтація дозволяє поєднувати європейські студії, цифрову політику, освіту, публічне управління та соціальні науки, що є критично важливим для формування крос-секторального мислення у здобувачів освіти.

У контексті публічної сфери та місцевого самоврядування DigComp 3.0 сприяє переходу від технократичної цифровізації до людиноцентричного управління. Для України, яка має потужний досвід цифрових сервісів, але водночас стикається з викликами захисту даних, дезінформації та кібербезпеки, ця рамка може слугувати основою для формування культури цифрової відповідальності серед публічних службовців і представників громад.

Таким чином, DigComp 2.2 і DigComp 3.0 доцільно розглядати не як взаємовиключні, а як комплементарні рамки в українських освітніх реаліях. DigComp 2.2 забезпечує базовий рівень цифрової підготовки та вимірюваність результатів, тоді як DigComp 3.0 задає стратегічний напрям розвитку освіти, орієнтований на цифрове громадянство, європейські цінності та стійкість суспільства в умовах цифрових викликів.

Таблиця 1

Узагальнювальна таблиця порівняння DigComp 2.2 та
DigComp 3.0 (у контексті освітніх систем України та ЄС)

Критерій порівняння	DigComp 2.2	DigComp 3.0	Значення для України
Концептуальна основа	Навичкова та інструментальна модель цифрової компетентності	Людиноцентрична, ціннісно орієнтована модель цифрової взаємодії	Перехід від «навчити користуватись» до «навчити відповідально діяти»
Фокус рамки	Індивідуальні цифрові навички користувача	Цифрове громадянство, права, відповідальність і стійкість	Підтримка євроінтеграційного вектора освіти
Структура компетентностей	5 сфер, 21 компетентність з чіткими дескрипторами	Збереження сфер із переосмисленням змісту та акцентів	Можливість поетапної адаптації без повної заміни стандартів
Роль штучного інтелекту	ШІ як технологічний інструмент	ШІ як соціотехнічне явище з етичними ризиками	Актуально для освіти та публічного управління
Цифрові права і приватність	Опосередковано, в межах безпеки	Центральний компонент рамки	Відповідає GDPR, AI Act, Digital Services Act [3, 8]
Медіаграмотність і дезінформація	Частина інформаційної грамотності	Системний підхід до цифрової стійкості	Критично важливо в умовах гібридних загроз
Коллективний вимір	Орієнтація на індивіда	Акцент на спільноти та соціальну відповідальність	Важливо для громад і місцевого самоврядування
Застосування в освіті	Базова цифрова підготовка, підвищення кваліфікації	Проектування освітніх програм і політик	Підґрунтя для міждисциплінарних курсів
Роль педагога	Користувач і транслятор цифрових інструментів	Фасилітатор цифрової культури та цінностей	Узгоджується з ідеями НУШ і сучасної педагогіки

Критерій порівняння	DigComp 2.2	DigComp 3.0	Значення для України
Використання у публічній сфері	Оцифрування процесів	Людиноцентричне цифрове врядування	Підтримка цифрової трансформації громад
Вимірюваність результатів	Чіткі рівні та індикатори	Поєднання кількісних і якісних показників	Баланс між оцінюванням і ціннісним розвитком
Стратегічна роль	Операційний інструмент	Нормативно-стратегічна рамка	Основа довгострокових реформ освіти

DigComp 2.2 і DigComp 3.0 у контексті України доцільно розглядати як взаємодоповнювальні рамки. DigComp 2.2 забезпечує стабільну основу для формування та оцінювання базових цифрових компетентностей, тоді як DigComp 3.0 визначає стратегічний напрям розвитку освіти, орієнтований на цифрове громадянство, європейські цінності та суспільну стійкість. Їх поєднання створює методологічне підґрунтя для гармонізації української освітньої системи з європейським цифровим простором.

Висновки. Проведений порівняльний аналіз європейських рамок цифрової компетентності DigComp 2.2 та DigComp 3.0 засвідчує суттєву еволюцію підходів до розуміння цифрової компетентності в умовах стрімкого розвитку цифрових технологій, зокрема штучного інтелекту, платформних сервісів і автоматизованих рішень. DigComp 3.0 не лише уточнює та оновлює перелік цифрових компетентностей, а й концептуально зміщує акценти з інструментального володіння технологіями до людиноцентричного, етично виваженого та відповідального їх використання.

На відміну від DigComp 2.2, який значною мірою фіксує актуальний стан цифрових навичок і включає нові технологічні аспекти у вигляді доповнень, DigComp 3.0 пропонує більш цілісну, системну та прогностичну модель цифрової компетентності. Вона орієнтована на формування здатності особистості діяти в складних цифрових екосистемах, усвідомлюючи соціальні, правові та етичні наслідки цифрової взаємодії. Особливе значення в DigComp 3.0 надається питанням цифрових прав, безпеки, прозорості алгоритмів, етичного використання штучного інтелекту та розвитку цифрової стійкості.

Для української освітньої системи результати порівняння мають прикладне й стратегічне значення. Наразі підходи до формування цифрової компетентності в Україні значною мірою корелюють із логікою DigComp 2.2, зосереджуючись переважно на розвитку технічних навичок, інформаційної грамотності та базових аспектів кібербезпеки. Водночас недостатньо системно представлені питання

цифрового громадянства, етики цифрових технологій, критичного осмислення ролі штучного інтелекту та відповідальності користувача в цифровому середовищі.

Адаптація DigComp 3.0 до українських освітніх реалій відкриває можливості для модернізації змісту підготовки педагогічних кадрів, оновлення освітніх програм та розроблення міждисциплінарних курсів, орієнтованих на формування свідомого цифрового громадянства. Особливо актуальним є впровадження положень DigComp 3.0 у підготовку вчителів інформатики, педагогів загальноосвітніх дисциплін, а також фахівців публічного управління, які виступають провідниками цифрової трансформації на інституційному рівні.

Узагальнюючи, можна стверджувати, що DigComp 3.0 є не просто оновленою версією попередньої рамки, а якісно новим етапом розвитку європейської політики цифрових компетентностей. Для України його впровадження може стати важливим кроком до гармонізації національної освітньої політики з європейськими стандартами, подолання технократичного підходу до цифровізації та формування людиноцентричної моделі цифрової освіти, орієнтованої на цінності, права і відповідальність у цифровому суспільстві.

Література:

1. Vuorikari R., Kluzer S., Punie Y. DigComp 2.2: The Digital Competence Framework for Citizens – With new examples of knowledge, skills and attitudes. Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2022. 134 p. DOI: 10.2760/115376.
2. European Declaration on Digital Rights and Principles for the Digital Decade / European Commission. 2022. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/european-declaration-digital-rights-and-principles> (date of access: 02.02.2026).
3. Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 laying down harmonised rules on artificial intelligence (Artificial Intelligence Act). 2024. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32024R1689> (date of access: 02.02.2026).
4. Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів щодо її реалізації : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 берез. 2021 р. № 167-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80> (дата звернення: 02.02.2026).
5. Морзе Н. В., Вембер В. П., Гладун М. А. 3D картування цифрової компетентності в системі освіти України. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. Т. 70, № 2. С. 28–42. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v70i2.2994>.
6. Науково-методичне забезпечення цифровізації освіти України: стан, проблеми, перспективи: наук. доповідь загальним зборам НАПН України «Науково-методичне забезпечення цифровізації освіти України: стан, проблеми, перспективи» (Київ, 18–19 листоп. 2022 р.) / В. Г. Кремень, В. Ю. Биков, О. І. Ляшенко та ін. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2022. Т. 4, № 2. С. 1–49. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4223>.
7. Cosgrove J., Cachia R. DigComp 3.0: European Digital Competence Framework – Fifth Edition. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2025. DOI: <https://doi.org/10.2760/0001149>.

8. Regulation (EU) 2022/2065 of the European Parliament and of the Council of 19 October 2022 on a Single Market for Digital Services (Digital Services Act). 2022. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32022R2065> (date of access: 02.02.2026).

References:

1. Vuorikari, R., Kluzer, S., & Punie, Y. (2022). *DigComp 2.2: The Digital Competence Framework for Citizens – With new examples of knowledge, skills and attitudes*. Luxembourg : Publications Office of the European Union. DOI: <https://doi.org/10.2760/115376> [in English].
2. European Commission. (2022). *European Declaration on Digital Rights and Principles for the Digital Decade*. Retrieved from <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/european-declaration-digital-rights-and-principles> [in English].
3. Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 laying down harmonised rules on artificial intelligence (Artificial Intelligence Act). (2024). Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32024R1689> [in English].
4. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2021, March 3). *On approval of the Concept for the development of digital competences and approval of the action plan for its implementation* (Order No. 167-r). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80> [in Ukrainian].
5. Morze, N. V., Vember, V. P., & Gladun, M. A. (2019). 3D Mapping of Digital Competency in Ukrainian Education System. *Information Technologies and Learning Tools*, 70(2), 28-42. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v70i2.2994> [in Ukrainian].
6. Kremen, V. H., Bykov, V. Yu., Lyashenko, O. I., Lytvynova, S. H., Luhovyi, V. I., Malovanyi, Yu. I., ... Topuzov, O. M. (2022). *Naukovo-metodychne zabezpechennia tsyfrovizatsii osvity Ukrainy: stan, problemy, perspektyvy: Naukova dopovid zahalnym zboram NAPN Ukrainy* [Scientific and Methodological Provision of Digitalisation of Education in Ukraine: Status, Problems, Prospects: Scientific report to the general meeting of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine “Scientific and Methodological Support for the Digitalisation of Education in Ukraine: State, Problems, Prospects”], November 18-19, 2022. *Visnyk Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy - Herald of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine*, 4(2), 1–49. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4223> [in Ukrainian].
7. Cosgrove, J., & Cachia, R. (2025). *DigComp 3.0: European Digital Competence Framework – Fifth Edition*. Publications Office of the European Union. DOI: <https://doi.org/10.2760/0001149> [in English].
8. Regulation (EU) 2022/2065 of the European Parliament and of the Council of 19 October 2022 on a Single Market for Digital Services (Digital Services Act). (2022). Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32022R2065> [in English].

Дата першого надходження статті до видання: 03.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 18.02.2026